

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN
VOORZITTER VAN DE EERSTE KAMER

ARREST

nr. S/2011/0055 van 6 juni 2011
in de zaak 1011/0186/SA/1/0169

In zake:

de nv [REDACTED]

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Marco SCHOUPS
kantoor houdende te 2000 Antwerpen, De Burburestraat 6-8
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

verzoekende partij

tegen:

de **GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR** van het
Agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Limburg

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Christian LEMACHE
kantoor houdende te 3800 Sint-Truiden, Tongersesteenweg 60
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

verwerende partij

*Tussenkomende
partij :*

de nv [REDACTED]

bijgestaan en vertegenwoordigd door:
advocaat Jozef TIMMERMANS
kantoor houdende te 9000 Gent, Kasteellaan 158
bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan

I. VOORWERP VAN DE VORDERING

De vordering, ingesteld bij aangetekende brief van 27 oktober 2010, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van het besluit van de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het Agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Limburg, van 17 september 2010, waarbij aan de tussenkomende partij de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het bouwen van vijf windturbines, WT2, WT3, WT5, WT6 en WT7 en de stedenbouwkundige vergunning wordt geweigerd voor het bouwen van twee windturbines, WT1 en WT4.

Het betreft een perceel gelegen te Heusden-Zolder, [REDACTED] en met als kadastrale omschrijving [REDACTED].

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De verwerende partij heeft een nota betreffende de vordering tot schorsing ingediend en een afschrift van het administratief dossier neergelegd. De repliek in feite en in rechte van de tussenkomende partij betreffende de vordering tot schorsing is vervat in haar verzoekschrift tot tussenkomst.

De partijen zijn opgeroepen voor de openbare terechtzitting van 2 mei 2011, alwaar de vordering tot schorsing werd uitgesteld naar de openbare terechtzitting van 23 mei 2011.

Kamervoorzitter Eddy STORMS heeft verslag uitgebracht.

De verzoekende, de verwerende en de tussenkomende partijen zijn schriftelijk verschenen.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen van titel IV, hoofdstuk VIII van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO) betreffende de Raad voor Vergunningsbetwistingen en van de bepalingen van het reglement van orde van de Raad, bekrachtigd door de Vlaamse Regering op 20 november 2009.

III. TUSSENKOMST

De nv [REDACTED] vraagt met een op 7 maart 2011 ter post aangetekend verzoekschrift om in het geding te mogen tussenkomen.

De voorzitter van de eerste kamer heeft vastgesteld, met een beschikking van 15 maart 2011, dat er grond is om het verzoek in te willigen en dat de verzoeker tot tussenkomst aangemerkt kan worden als belanghebbende in de zin van artikel 4.8.16, §1, eerste lid VCRO voor wat betreft de behandeling van de vordering tot schorsing.

IV. FEITEN

Op 16 februari 2010 (datum van het ontvangstbewijs) dient de tussenkomende partij bij de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“het bouwen van zeven windturbines”*.

Het perceel is, zo blijkt uit de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 3 april 1979 vastgestelde gewestplan ‘Hasselt-Genk’, gelegen in industriegebied.

Het perceel is niet gelegen binnen een gebied waarvoor een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of ruimtelijk uitvoeringsplan geldt, noch binnen de omschrijving van een behoorlijk vergunde, niet vervallen verkaveling.

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek, georganiseerd te Heusden-Zolder en Lummen van 17 maart tot en met 15 april 2010, worden in totaal 180 bezwaarschriften ingediend, waarvan 157 in Heusden-Zolder en 23 in Lummen. Ook de huidige verzoekende partij heeft een bezwaarschrift ingediend.

Het Agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Onroerend Erfgoed, brengt op 3 maart 2010 een gunstig advies uit.

Nv De Scheepvaart verleent op 10 maart 2010 een gunstig advies.

De Vlaamse Milieumaatschappij, afdeling Operationeel Waterbeheer, brengt op 31 maart 2010 een gunstig advies uit.

Het Agentschap voor Natuur en Bos verleent op 13 april 2010 een ongunstig advies met de volgende motivering:

“ ...

Het negatieve advies wordt gegeven om volgende redenen:

- *De bouw van 7 turbines, met bijkomend 2 turbines t.h.v. het circuit, dienen als 1 bouwproject beschouwd te worden;*
- *De impact op de ecologische doelstellingen binnen de ruimtelijk kwetsbare gebieden (natuurgebied e.d.) enerzijds en de beleidsdoelstellingen binnen de speciale beschermingszones van Vlaams en Europees belang dienen onderzocht te worden in een “passende beoordeling” in de zin van art. 36ter natuurdecreet;*
- *Het dossier bevat geen verscherpte natuurtoets met betrekking tot de soorten opgenomen in bijlage II, III en IV natuurdecreet;*

...”

Nadat door de huidige tussenkomende partij bijkomende informatie is bezorgd, brengt het Agentschap voor Natuur en Bos met betrekking tot vijf windturbines op 11 augustus 2010 een gunstig advies uit.

De Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer verleent op 1 april 2010 een gunstig advies voor het oprichten van vijf windturbines, voor zover de maximale tiphoogte van 150m niet overschreden wordt. Voor twee windturbines, WT1 en WT4, wordt een negatief advies verstrekt omdat deze zich op minder dan 500 meter van de helihaven van Lummen bevinden in een naderings- en opstijgingsweg.

Het Vlaams Energieagentschap brengt op 15 juni 2010 een voorwaardelijk gunstig advies uit.

Op 28 juni 2010 verleent het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Heusden-Zolder het volgende advies:

“ ...

Overwegende dat het college van burgemeester en schepenen deze bezwaren als volgt beoordeeld:

1. *De bezwaarindieners stellen dat de windturbines te dicht bij de woningen zijn ingeplant, dat een afstand van 250m onvoldoende is en, dat er een minimum afstand van 1.5 km tot woningen dient gehouden te worden. De omzendbrief RO/2006/02 stelt dat wanneer het dichtstbijzijnde woongebied zich bevindt op een afstand van meer dan 250m van de windturbines, mag ervan uitgegaan worden dat de hinder veroorzaakt door de windturbine/ het windturbinepark tot een aanvaardbaar niveau kan beperkt worden. De dichtstbijzijnde woonzones bevinden zich op meer dan 250 meter. De windturbines staan op meer dan 500 meter van de woongebieden in Viversel en Bolderberg en zelfs op meer dan 600 meter van het woongebied met landelijk karakter langsheen de [REDACTED]. **Het bezwaar is niet gegrond.***
2. *De bezwaarindieners stellen dat de windturbines worden ingeplant in recreatiegebied. De windmolens worden ingeplant in industriegebied. **Het bezwaar is niet gegrond.***
3. *De bezwaarindieners stellen dat het uitzicht van de omgeving onherstelbaar wordt aangetast, dat windturbines niet thuishoren op locaties die vanuit de woningen goed*

zichtbaar zijn en dat het waardevol landschappelijk patrimonium van de provincie Limburg wordt aangetast. De plaatsing van de windturbines voldoet aan het principe van ruimtelijke bundeling uit de omzendbrief RO/2006/02. De cluster van 7 windturbines wordt gebundeld met andere grotere lijninfrastructuur, het Albertkanaal, die reeds een belangrijke ruimtelijk-landschappelijke en visuele impact heeft. Het landschap in de omgeving van de turbines wordt gekenmerkt door een verscheidenheid aan industriële gebouwen. **Het bezwaar is niet gegrond.**

4. De bezwaarindieners stellen dat zij niet in kennis zijn gesteld van de bouwaanvraag en dat de regels van de bekendmaking van het openbaar onderzoek niet werden gerespecteerd. Het openbaar onderzoek is gevoerd volgens de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 betreffende de openbare onderzoeken. De eigenaars van de aanpalende percelen werden aangetekend aangeschreven en de bekendmaking werd op verschillende locaties waar het goed paalt aan een openbare weg aangeplakt. **Het bezwaar is niet gegrond.**
5. De bezwaarindiener stelt dat er in het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen geen richtlijnen voorzien zijn voor het oprichten van windmolens in dit gebied. Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen legt de grote krachtlijnen vast voor het gebruik en de inrichting van de ruimte in Vlaanderen. Het doet geen uitspraak over de specifieke inrichting van de ruimte in Vlaanderen. Het doet geen uitspraak over de specifieke inrichting van een gebied. **Het bezwaar is niet gegrond.**
6. De bezwaarindiener stelt dat er bij de bouwaanvraag nog geen exacte keuze gemaakt is van het type windturbine, dat de aanvraag niet volledig is. De algemene technische kenmerken liggen vast. Het exact type windturbine is afhankelijk van de gekozen leverancier. De algemene technische kenmerken bevatten voldoende informatie voor het beoordelen van de aanvraag. **Het bezwaar is niet gegrond.**
7. De bezwaarindiener stelt dat de aanvraag niet gehandeld heeft volgens de omzendbrief RO 2006/02, dat de omliggende bedrijven niet betrokken werden bij de planning van het windmolenpark. Op 26 april 2010 werd door het college van burgemeester en schepenen in het kader van de procedure van de milieuvergunning voorgesteld de behandelingstermijn met 2 maanden uit te stellen zodat de bouwheer de gelegenheid krijgt om de omliggende bedrijven te contacteren. **Het bezwaar is gegrond maar hier werd aan tegemoet gekomen binnen de procedure van de milieuvergunning.**
8. De bezwaarindiener stelt dat er een [REDACTED] op het industrieterrein aanwezig is, dat de windturbines op de vliegroute gelegen zijn en dat hier in de lokalisatienota geen rekening mee werd gehouden. Bij het bezwaar is een ongunstig advies gevoegd van het Dictoraat-Generaal voor de luchtvaart voor windturbine 1 en 4. De windturbines 1 en 4 kunnen enkel aanvaard worden op basis van een gunstig advies van het Dictoraat-Generaal. **Het bezwaar is gegrond.**

...

Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening

Overwegende dat het industrieterrein reeds ontwikkeld is; dat er geen bijkomende ruimte wordt ingenomen of versnipperd; Overwegende dat de plaatsing van de windturbines voldoet aan het principe van ruimtelijke bundeling uit de omzendbrief; dat de cluster van 7 windturbines gebundeld wordt met andere grotere lijninfrastructuur, het Albertkanaal, die reeds een belangrijke ruimtelijk-landschappelijke en visuele impact heeft;

Overwegende dat de dichtstbijzijnde woonzone zich op meer dan 250 meter bevinden; dat de windturbines op meer dan 500 meter staan van de woongebieden in [REDACTED] en [REDACTED] en zelfs op meer dan 600 meter van het woongebied met landschappelijk karakter langs de [REDACTED]; dat deze dus voldoen aan deze bepaling uit de omzendbrief:

Algemene conclusie

Uit de bovenstaande motivering blijkt dat de aanvraag voor windturbines 2,3,5,6 en 7 in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen inzake ruimtelijke ordening alsook dat het voorgestelde ontwerp bestaanbaar is met de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving.

...

Op 27 juli 2010 verleent het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Lummen het volgende advies:

“ ...

Omtrent de bezwaarschriften van de bedrijven wordt volgend standpunt ingenomen:

- 1. het bezwaarschrift van [REDACTED] kan als gegrond beschouwd worden. Er is niet voldaan aan de Omzendbrief RO2006/02. Er is bij de planning geen contact genomen door de initiatiefnemer met de omliggende bedrijven. Er werd geen rekening gehouden met eventuele gevolgen van slagschaduw voor de conciërgewoning . De lokalisatienota maakt geen melding van de helihaven van het bedrijf.*
- 2. Het bezwaarschrift van [REDACTED] kan als gegrond beschouwd worden. Er is geen rekening gehouden met de eventuele negatieve gevolgen voor de testpiste van het bedrijf.*
- 3. het bezwaarschrift van Truck Services wordt ongegrond verklaard. Het bedrijf zelf, [REDACTED], bevindt zich op ruim 1km van de windmolens. De woongebieden [REDACTED] en [REDACTED] bevinden zich op meer dan 500 meter van de windturbines. Tevens is het bezwaarschrift onvoldoende gemotiveerd.*

Tevens werden 16 niet relevante bezwaarschriften ingediend. Deze bezwaarschriften werden eerder uit principe ingediend, er bestaat echter geen rechtstreekse hinder voor bezwaarindieners ten gevolge van de inplanting van de windturbines.

Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening

Overwegende dat de inplanting van de windturbines niet in strijd is met de geldende bestemmingsvoorschriften in industriegebied.

Overwegende dat door de inplanting van de windturbines binnen het reeds ontwikkeld industriegebied Lummen-Zolder activiteiten worden gebundeld. Op deze manier wordt geen open ruimte aangesneden en wordt verder versnippering van de ruimte tegengegaan. Bovendien heeft de inplanting van de windturbines op dit bebouwd industriegebied een minimale visuele impact op het gebied.

Overwegende dat naar aanleiding van de ingediende bezwaarschriften tijdens het openbaar onderzoek een overleg plaats vond tussen SPE en de gemeente Lummen en Heusden-Zolder; dat naar aanleiding van een technisch onderhoud met Directoraat-Generaal Luchtvaart en na intern overleg, SPE heeft beslist om de windturbines WT1 ([REDACTED]) en WT4 ([REDACTED]) te schrappen uit het vergunningsdossier (hiervoor wordt verwezen naar het schrijven van SPE aan de gemeente Lummen dd. 24 juni 2010), dat hierover overeenstemming is binnen de OCLHZ.

Overwegende dat door het uitsluiten van de windturbines WT 1 ([REDACTED]) en WT4 ([REDACTED]) uit de vergunning wordt tegemoet gekomen aan de bezwaren van [REDACTED] en [REDACTED]. Hiertoe dient een voorwaarde binnen de vergunning opgenomen. Bijkomend wordt de voorwaarde opgenomen dat de omzendbrief dient te worden (uren slagschaduw en geluid).

Algemene conclusie

Uit bovenstaande motivering blijkt dat de aanvraag in overeenstemming kan gebracht worden mits het opleggen van de nodige voorwaarden let de wettelijke bepalingen inzake ruimtelijke ordening, alsook dat het voorgestelde ontwerp bestaanbaar is met de goede plaatselijke ordening en met zijn onmiddellijke omgeving.

GUNSTIG advies voor de inplanting van de windtrubines, WT2, WT3, WT5, WT6 en WT7 op de voorgestelde locaties binnen het industrieterrein Lummen-Zolder onder volgende voorwaarden:

- *De winturbines WT1 en WT4 worden uit de vergunning gesloten*
- *De omzendbrief RO/2006/02 dient gerespecteerd te worden (uren slagschaduw en geluid)*

...

Op 17 september 2010 beslist de verwerende partij de stedenbouwkundige vergunning te verlenen voor windturbines WT2, WT3, WT5, WT6 en WT7 en de stedenbouwkundige vergunning te weigeren voor windturbines WT1 en WT4. Ze overweegt hierbij het volgende:

“ ...

Watertoets

Overeenkomstig artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 en latere wijzigingen betreffende het integraal waterbeleid dient de aanvraag onderworpen te worden aan de watertoets. Het Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 (I3S 31/10/2008) en latere Wijzigingen stelt nadere regels vast voor de toepassing van de watertoets. De aanvraag werd getoetst aan het watersysteem, aan de doelstellingen van artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid, en aan de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan.

De betrokken percelen zijn volgens de watertoetskaarten infiltratiegevoelig en gevoelig voor grondwaterstroming. Mogelijke schadelijke effecten op het grondwater zouden kunnen ontstaan als gevolg van verandering in infiltratie van hemelwater, kwaliteitsverlies van grondwater en Wijziging in grondwaterstroming.

Voor wat betreft het aspect Infiltratie kunnen de schadelijke effecten worden ondervangen indien de aanvraag minstens voldoet aan de gewestelijke stedenbouwkundige verordening van 1 oktober 2004 inzake hemelwaterputten e.a. (GSV) Prioriteit moet uitgaan naar infiltratie boven buffering met vertraagde afvoer. Er worden geen significant schadelijke effecten verwacht voor het aspect gewijzigde infiltratie en afstrominghoeveelheid aangezien er geen grote verharde oppervlaktes voorzien werden en deze kunnen afwateren naar de onverharde randzones.

Naar het aspect grondwaterstroming kan gesteld worden dat de aanleg van de ondergrondse funderingen eventueel een bronbemaling met zich kan meebrengen gezien de ligging op een vochtige tot natte zandbodem. Indien bemaling noodzakelijk is moet minstens een melding volgens Vlarem (klasse 3) gebeuren. Ze kan evenwel vergunningsplichtig zijn en zelfs MER-plichtig naargelang de ligging en het debiet per dag.

Voor bronbemalingen moet voldaan worden aan de sectorale voorschriften voor subrubriek 53.2 (art. 5.53.61 van Vlarem II). Met betrekking tot de lozing van het bemalingwater wordt opnieuw verwezen naar Vlarem II art. 6.2.2.1,2. §5 namelijk dat niet-verontreinigd bemalingwater bij voorkeur opnieuw in de bodem gebracht wordt. Wanneer het in de bodem brengen redelijkerwijze niet mogelijk is, moet dit niet verontreinigd bemalingwater geloosd worden in een oppervlaktewater of een kunstmatige

afvoerweg voor hemelwater. Het lozen in de openbare riolering is slechts toegestaan wanneer het conform de beste beschikbare technieken niet mogelijk is zich op een andere manier van dit water te ontdoen.

Voor het aspect grondwaterkwaliteit worden geen significant schadelijke effecten verwacht.

Indien met deze voorwaarden of maatregelen wordt rekening gehouden, is het ontwerp verenigbaar met de doelstellingen van artikel 5 van het decreet Integraal waterbeleid,

Beoordeling van de goede ruimtelijke ordening

...

De windturbines worden ingeplant op het industrieterrein 'Lummen-Zolder' omgeven door de grootschalige lijninfrastructuur E313 autosnelweg ten westen en het Albertkanaal ten oosten. Noordelijk wordt het industriegebied begrensd door de E314 autosnelweg en de verkeerswisselaar met de E313. Ten zuiden van het industriegebied ligt een natuurgebied met middenin een ontginningsgebied. De zone is visueel niet meer onaangestast door diverse industriële constructies, de hoogspanningslijn op hoge vakwerkpylonen en de grootschalige lijninfrastructuur. Er wordt van de Inplanting van deze windturbines bijgevolg geen bijkomende significant negatieve invloed op het landschap verwacht. Ook het principe van de gedeconcentreerde bundeling is in elk geval gerespecteerd.

Ruimtelijk kan deze zone bijgevolg als een prioritaire inplantingslocatie voor grootschalige windenergie worden beschouwd. De schaal van het landschap en de lijninfrastructuur stemmen overeen met het voorgestelde project, waardoor het project potentieel bestaansbaar is met de onmiddellijke omgeving.

Maar het is eveneens noodzakelijk te komen tot een ruimtelijk coherent project waarbij een zo regelmatig mogelijke Inplanting langs de lijninfrastructuur wordt nagestreefd. Dit wordt in het voorliggende project gerealiseerd door de inplanting van de turbines op een gemiddelde onderlinge afstand van 300 m in een dubbele lijn die zowel parallel loopt met de autosnelweg E313 als met het Albertkanaal. Deze dubbele lijnopstelling vormt zo een ruimtelijk coherent project met een regelmatig inplanting die maximaal en optimaal aansluit bij de autosnelweg en het kanaal.

...

Er zijn geen woningen van derden of woongebieden op minder dan 250 m van de turbines gelegen. Analyse van de geluidsimpact geeft aan dat ten aanzien van woningen en woongebieden het geluid ook voldoet aan de milieukwaliteitsnormen uit de omzendbrief "Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines" van 2006. De zone wordt daarbij gekenmerkt door de aanwezigheid van een hoog achtergrondgeluidsniveau door de beide autosnelwegen die de zone omgeven. De initiatiefnemer stelt alles in het werk om het geluidsniveau te reduceren tot een niveau waarbij de hinder voor de omgeving zoveel mogelijk wordt vermeden. Het project dient steeds te voldoen aan de voorwaarden inzake geluid gesteld in de voornoemde omzendbrief.

Slagschaduw komt voor wanneer de zon door de rotor van de windturbines schijnt. In de zone gelegen in de projectiezone van de rotor, kan de schaduw van de wiek zichtbaar zijn als een intermitterende schaduw. Uit de slagschaduw simulaties blijkt dat er zich voor de specifieke ruimtelijke inpassing één woning net binnen de contour van 30 uur slagschaduw per jaar bevindt. Bijgevolg zal een schaduwdetectiesysteem worden geïnstalleerd die ervoor zal zorgen dat bij overschrijding van de maximale

slagschaduwuren, de betrokken windturbines worden stilgezet. Op die manier kan worden gegarandeerd dat steeds aan de gestelde voorwaarden inzake slagschaduw uit de omzendbrief "Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines" van 2006 wordt voldaan.

Uit de bijgevoegde veiligheidsstudie komt naar voor dat zowel de directe risico's voor personen in de omgeving van het windturbinepark als de indirecte risico's ten aanzien van in de omgeving aanwezige gevaarbronnen aanvaardbaar of verwaarloosbaar zijn,

De projectlocatie wordt ten zuiden begrensd door een natuurgebied waarin ook een erkend natuurreservaat ligt. De minimumafstand van WI natuurgebied tot de dichtstbijzijnde turbine is 120 m, waardoor bepaalde soorten mogelijk enige verstoring ondervinden. De 'Groene Delle' waterplas in het natuurgebied ligt op een afstand van ongeveer 200 m waardoor aanwezige watervogels daar een kleine tot matige verstoring kunnen ondervinden. Om een oplossing te bieden aan de knelpunten die aanleiding gaven tot een ongunstig advies van het Agentschap voor Natuur en Bos Limburg op 13 april 2010, werd door de aanvrager een verantwoording opgesteld waarin de aard van de werken en de inplantingsplaats zijn opgenomen (zie bijlage). Op basis van deze verantwoordingstekst en de, gewijzigde ruimtelijke impact als gevolg van de beperking in de cumulatieve effecten door niet gebouwde windturbines in de periferie van het industriegebied, kan gesteld worden dat ook ten aanzien van natuur en avifauna er geen significant negatieve effecten door het project worden veroorzaakt. Dit wordt eveneens bevestigd in het gewijzigde gunstige advies van het Agentschap voor Natuur en Bos Limburg van 11 augustus 2010.

De vergunning geldt op voorwaarde dat voor alle windturbines binnen de besproken zone gekozen wordt voor een visueel gelijkaardige en hetzelfde type windturbines met lichtgrijze buismast en drie wieken. Ook de ashoogte en wiekdiameter dienen vergelijkbaar te zijn. De turbines moeten bebakend worden.

Voor windturbines WT1 en WT4 werd een ongunstig advies ontvangen van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer aangezien deze turbines zich op minder dan 500 m van een helihaven bevinden. Deze turbines zullen bijgevolg uit de vergunning worden gesloten. Hierdoor wordt eveneens tegemoet gekomen aan de gegronde bezwaren met nummers 8 en 13.

Algemene conclusie

De aanvraag is voor wat betreft de turbines WT2, VVT3, WT5, WT6 en WT7 in overeenstemming met de stedenbouwkundige voorschriften en is bestaande met de onmiddellijke omgeving. De naar aanleiding van het openbaar onderzoek ingediende bezwaarschriften werden weerlegd of in bindende voorwaarden omgezet. De adviezen van de openbare besturen zijn (voorwaardelijk). De aanvraag kan voor deze turbines positief worden geëvalueerd,

De aanvraag voor de turbines WT1 en WT4 dient te worden geweigerd.

BIJGEVOLG WORDT OP 17 september 2010 HET VOLGENDE BESLIST:

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar weigert de vergunning voor windturbines WT1 en WT4.

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar geeft de vergunning af voor windturbines WT2, WI-3, WT5, WT6 en WT7 aan de aanvrager, die ertoe verplicht is

1° het college van burgemeester en schepenen en de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar per beveiligde zending op de hoogte te brengen van het begin van de werkzaamheden of handelingen waarvoor vergunning is verleend, ten minste acht dagen voor de aanvatting van die werkzaamheden of handelingen;

2° de volgende voorwaarden na te leven:

1. De ashoogte van de turbines is maximaal 108 m, de rotordiameter maximaal 101 m en de totale tiphoogte van de turbine mag de 150 m niet overschrijden, Voor een esthetisch geheel dient steeds te worden nagestreefd dat de ashoogte minimaal 1,2 maal de rotordiameter zal bedragen;

2. Het project dient steeds te voldoen aan de voorwaarden inzake geluid gesteld in de omzendbrief 'Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines';

3. De installatie van een slagschaduwdetectiesysteem is noodzakelijk, het project dient inzake slagschaduw steeds te voldoen aan de voorwaarden gesteld in de omzendbrief 'Afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines';

4. De voorwaarden opgenomen in het advies van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer (zie bijlage) dienen integraal en stipt te worden gevolgd;

5 De aanvrager verbindt zich ertoe om bij buitendienststelling of bij negatieve revisie van een windturbine deze te ontmantelen en volledig af te breken weer bij het terrein terug in zijn oorspronkelijke staat wordt hersteld.

...

Dit is de bestreden beslissing.

V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT SCHORSING

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

De Raad stelt vast dat de bestreden beslissing op 27 september 2010 werd aangeplakt in de gemeente Lummen en op 1 oktober 2010 in de gemeente Heusden-Zolder.

De vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging en tot vernietiging van de bestreden beslissing werd ingesteld met een aangetekende brief van 27 oktober 2010. Het beroep werd aldus tijdig ingesteld.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partij

Standpunt van de partijen

De verzoekende partij stelt met betrekking tot haar belang het volgende:

“ ...

Conform art. 4.8.16., §1, 3° VCRO kunnen de volgende derden een beroep instellen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen tegen een stedenbouwkundige vergunning :

“elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge de vergunnings-, validerings- of registratiebeslissing.”

II.-

■■■■■ maakt deel uit van de ■■■■■ die wereldwijd één van de toonaangevende producenten en toeleveranciers is van diverse automotieve producten voor personenauto's, vrachtauto's, bussen en industriële toepassingen, van krikken tot uitlaten.

■■■■■ vervult binnen de ■■■■■ de functie van onderzoeks -en testcentrum. Meer bepaald onderzoekt ■■■■■ uitlaatsystemen voor de zogenaamde "Original Equipment"-markt en de vervangingsmarkt. Het centraliseren van het onderzoek bij ■■■■■ resulteert binnen de ■■■■■ in aanzienlijke en onmiskenbare voordelen op het vlak van efficiëntie. ■■■■■ speelt in dat opzicht een essentiële rol voor de ■■■■■ en haar klanten.

Er zijn 132 personeelsleden verbonden aan de vestiging van ■■■■■.

III.-

De testpiste van ■■■■■ voor het onderzoek van uitlaatsystemen bevindt zich op het perceel gelegen te 3560 Lummen, Dellestraat 20, kadastraal gekend als Afdeling 2, Sectie B, perceelnr. 840l.
(Farde IV, stukken 1 en 2)

NV SPE wenst op het ernaast gelegen perceel met perceelnr. 847w een windturbine op te richten (WT2).
(Farde IV, stuk 2)

Door de exploitatie van deze windturbine zal er voor ■■■■■ een rechtstreekse geluidshinder ontstaan, zoals hierna nader wordt uiteengezet.

■■■■■ heeft aldus ontegensprekelijk belang bij het instellen van dit beroep.
..."

De verwerende partij betwist het rechtens vereiste belang van de verzoekende partij in haar antwoordnota als volgt:

" ...

De verzoekende partij voert het volgende belang aan: "... door de exploitatie van deze windturbine zal er voor ■■■■■ een rechtstreekse geluidshinder ontstaan..."

De verzoekende partij ent haar belang aldus op de geluidshinder die ontstaat door de exploitatie van de windturbine.

De bestreden beslissing vergunt echter geen exploitatie maar de oprichting van een bouwwerk.

De exploitatie wordt vergund door de milieuvergunning.

Het aangevoerde nadeel vloeit niet voort uit de bestreden beslissing.
..."

De tussenkomenende partij betwist het rechtens vereiste belang van de verzoekende partij als volgt:

" ...

Welnu, het door Verzoekende Partij beweerdelijk geleden nadeel staat niet in causaal verband tot de Bestreden Beslissing.

Immers, dit nadeel, met name het onbruikbaar worden van haar testpiste voor haar testactiviteiten, ingevolge het niet behalen van het minimale verschil van 10 dB(A) tussen de gemeten waarde en het achtergrondgeluid, vindt in werkelijkheid haar oorzaak in steeds lager geluidsniveau van de testvoorwerpen (auto's, industriële machines en vrachtwagens), ten overstaan van het relatief hoog thans reeds aanwezig achtergrondgeluid.

Verzoekende Partij stelt dit in zoveel woorden in haar uiteenzetting van haar beweerdelijk moeilijk te herstellen ernstig nadeel.

Omtrent het thans reeds relatief hoog achtergrondgeluid, stelt Verzoekende Partij met name zelf:

'[REDACTED] stelt vast dat sinds 1988 het achtergrondgeluid alleen maar is toegenomen. Deze toename wordt grotendeels veroorzaakt door het toenemende verkeer op de nabijgelegen autosnelwegen en de [REDACTED].

Het Vlaams Energieagentschap bevestigt deze vaststelling :

*"De zone wordt gekenmerkt door een hoog achtergrondgeluidsniveau door de beide autosnelwegen die de zone omgeven."
(Farde III, stuk 8)"*

Anderzijds, stelt Verzoekende Partij inzake het steeds dalend geluidsniveau van de testvoorwerpen:

"De geluidsniveaus van de testvoorwerpen (auto's, industriële machines, vrachtwagens) zijn daarentegen in de loop der jaren steeds gedaald ten gevolge van strengere wetgeving en de eisen van klanten."

En verder:

*"Daarenboven werd de geluidswetgeving voor personenauto's in het verleden reeds een aantal keren verstrengd. [REDACTED] merkt op dat de wettelijke geluidsnormen voor personenauto's vanaf 2014 nog lager zullen worden.
(Farde IV, stuk 3, slide 26)"*

Welnu, er dient vastgesteld te worden dat het nadeel, waarop Verzoekende Partij zich beroept, met name de onmogelijkheid om op haar testpiste metingen uit te voeren, zich in de nabije toekomst in ieder geval en ongeacht de plaatsing van de windturbines dreigt te voltrekken en dit ingevolge de steeds dalende geluidswaarden van de testvoorwerpen, in verhouding tot het relatief hoog achtergrondgeluid (zowel zonder als met windturbines).

Dit wordt perfect geïllustreerd door de wettelijke geluidsnormen vanaf 2014, waarnaar Verzoekende Partij in haar Verzoekschrift zelf verwijst (Farde IV, stuk 3, slide 26 van Verzoekende Partij).

Overeenkomstig deze geluidsnormen dient het geluidsniveau van nieuwe lichte voertuigen met ingang van 1 januari 2014 met 3 dB(A) te verlagen.

De laagste op de testpiste gemeten waarde, waarnaar Verzoekende Partij in haar Verzoekschrift verwijst, zal bijgevolg van 67 dB(A) op 64 dB(A) komen te liggen, waardoor bij het huidige achtergrondgeluid van "ongeveer 54 dB(A)", zoals door de KULeuven in opdracht van Verzoekende Partij gemeten (stuk IV.5 van Verzoekende Partij), het minimale verschil van 10 dB(A) tussen de gemeten waarde en het achtergrondgeluid niet meer zal behaald worden. De door de KULeuven op weekdays uitgevoerde metingen, liggen zelfs hoger dan voormelde 54 dB(A) en gaan met name van 54,2 tot 54,6 dB(A).

Meer nog, in de door Verzoekende Partij in het kader van het openbaar onderzoek ingediende bezwaren (stukken 11.1 en 11.2 van Verzoekende Partij), spreekt zij inzake het actueel achtergrondgeluid van waarden tussen 57 en 60 dB(A), op basis waarvan zij zowel in voormelde bezwaren als in haar Verzoekschrift zelf stelt dat hierdoor "de door [REDACTED] uitgevoerde testen zich vandaag reeds op de toegelaten limiet bevinden wat achtergrondgeluid betreft".

De onvermijdelijke verdere daling van het geluidsniveau van de voertuigen, zal derhalve per definitie tot gevolg hebben dat de minimale limiet van 10 dB(A) tussen de gemeten waarde en het achtergrondgeluid niet meer zal behaald worden en op de testpiste bijgevolg geen geldige metingen meer zullen kunnen gebeuren.

Besloten dient dan ook te worden dat ook zonder het plaatsen van de windturbines, het nadeel, waarop Verzoekende Partij zich beroept, zich ipso facto zal voordoen, ongeacht de plaatsing van de windturbines. Aldus wordt aangetoond dat geen causaal verband bestaat tussen dit nadeel en de Bestreden Beslissing.

Er dient dan ook noodzakelijkerwijze vastgesteld te worden dat Verzoekende Partij het rechtens vereiste rechtstreeks belang ontbeert en bijgevolg haar schorsingsberoep als onontvankelijk dient te worden afgewezen.

...

Beoordeling door de Raad

Om als derde belanghebbende bij de Raad een beroep te kunnen instellen, vereist artikel 4.8.16, §1, eerste lid 3° VCRO dat de verzoekende partij, als natuurlijke persoon of als rechtspersoon, rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kan ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing. Artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 3° VCRO vereist derhalve niet dat het bestaan van deze hinder of nadelen absoluut zeker is. Wel zal de verzoekende partij het bestaan van deze hinder of nadelen voldoende waarschijnlijk moeten maken, de aard en de omvang ervan voldoende concreet moeten omschrijven en tegelijk zal de verzoekende partij dienen aan te tonen dat er een rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband kan bestaan tussen de uitvoering of de realisatie van de vergunningsbeslissing en de hinder of nadelen die zij ondervindt of zal ondervinden. In voorkomend geval zal de verzoekende partij beschikken over het rechtens vereiste belang om conform artikel 4.8.16, §1, eerste lid, 3° VCRO een beroep in te dienen bij de Raad.

De verzoekende partij gebruikt een testpiste op het perceel naast het perceel waarvoor met de bestreden beslissing de stedenbouwkundige vergunning verleend wordt voor het bouwen van windturbine WT 2).

De Raad is van oordeel dat het loutere nabuurschap op zich niet zonder meer kan volstaan om de verzoekende partij het rechtens vereiste belang bij het voorliggende beroep te verschaffen.

De Raad stelt echter vast dat de verzoekende partij in haar verzoekschrift, meer specifiek in het onderdeel *‘Moeilijk te herstellen ernstig nadeel’*, voldoende aannemelijk maakt dat zij zowel rechtstreekse als onrechtstreekse hinder en nadelen kan ondervinden ingevolge de bestreden vergunningsbeslissing.

Zo wordt in het verzoekschrift onder meer aangehaald dat de aanwezigheid van windturbine WT2 tot gevolg zal hebben dat *“de testpiste ... niet meer geschikt is om geluidstesten uit te voeren. Hierdoor wordt de werkzekerheid van een twintigtal werknemers, die direct betrokken zijn bij het testgebeuren, op de helling gezet.”*

Verder stelt de verzoekende partij nog dat een te hoog achtergrondgeluid zal *“resulteren in een annulatie van geplande metingen en gepaard gaan met een omvangrijk financieel- en tijdverlies.”*

De aard en de omvang van deze hinder en nadelen worden bovendien, in het licht van de toepassing van artikel 4.8.16, §1, eerste lid 3° VCRO, voldoende concreet omschreven en er valt niet te betwisten dat er een causaal verband kan bestaan met de realisatie van de werken die middels de bestreden beslissing worden vergund: in tegenstelling tot hetgeen de verwerende partij stelt, vloeit de mogelijke geluidshinder, waarnaar de verzoekende partij verwijst, immers wel degelijk voort uit de verlening van de vergunning voor het bouwen van een windturbine, waarvan niet betwist kan worden dat ze niet geluid-, noch geruisloos is.

Hetzelfde geldt mutatis mutandis voor de stelling van de tussenkomende partij dat andere factoren reeds een (ver)hoog(d) achtergrondgeluid veroorzaken en/of het gebruik van de testpiste bemoeilijken: het kan de verzoekende partij niet verweten worden te trachten elke mogelijke bijkomende geluidshinder, zoals veroorzaakt door de verlening van de vergunning voor het bouwen van een windturbine, te vermijden.

De exceptie kan niet worden aangenomen.

VI. ONDERZOEK VAN DE VORDERING TOT SCHORSING

Uit de samenlezing van de artikelen 4.8.13 VCRO en 4.8.16, §3, derde lid VCRO moet worden afgeleid dat een bestreden vergunningsbeslissing slechts bij wijze van voorlopige voorziening kan worden geschorst ter voorkoming van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel én wanneer hiertoe redenen voorhanden zijn.

Bij aangetekende brief van 17 mei 2011 verkaart de raadsman van de tussenkomende partij, dit is de houder van de bestreden vergunningsbeslissing, dat zij geen aanvang zal nemen met de uitvoering van de werken tot wanneer de Raad zich ten gronde heeft uitgesproken over het voorliggende beroep.

De raadsman van de verzoekende partij bevestigt met een aangetekende brief van 17 mei 2011 dat zijn cliënt in dat geval niet aandringt op de behandeling van de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing.

Een schorsing van de tenuitvoerlegging kan alleen bevolen worden indien die schorsing op de een of andere manier voor de verzoekende partij nog een nuttig effect kan hebben.

Nu de tussenkomende partij, als begunstigde van de bestreden beslissing, zich ertoe verbindt de bestreden beslissing niet uit te voeren, en dit tot aan de uitspraak met betrekking tot de vordering

tot vernietiging, heeft de gevorderde schorsing op dit moment voor de verzoekende partij geen nut meer, aangezien de bestreden beslissing haar in die periode geen nadeel kan berokkenen.

Het komt de Raad voor dat in deze omstandigheden de behandeling van de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing onbepaald dient te worden uitgesteld.

Mocht blijken dat de tussenkomende partij zich niet houdt aan haar belofte en alsnog tot uitvoering van de bestreden beslissing zou overgaan, kan de Raad door de verzoekende partij op gelijk welk ogenblik opnieuw gevat worden.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. De behandeling van de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden vergunning wordt onbepaald uitgesteld.

2. De uitspraak over de kosten wordt uitgesteld tot de beslissing ten gronde.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting op 6 juni 2011, door de Raad voor Vergunningsbetwistingen, eerste kamer, samengesteld uit:

Eddy STORMS,   voorzitter van de eerste kamer,

met bijstand van

Katrien VISSERS,   toegevoegd griffier.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de eerste kamer,

Katrien VISSERS

Eddy STORMS